

Magisk magnetism och mystiska moln

Här kan du läsa om några av de konstverk som finns i utställningen *Nina Canell: Mid-Sentence*. Klura på uppgifterna för dig själv eller tillsammans med någon annan. Du behöver inte penna eller papper, men använd din fantasi!

Nina Canell (f. 1979) är en svensk konstnär. Hon arbetar exempelvis med elektricitet, magnetism och vågrörelser i sina skulpturer. Några av hennes verk påminner om experiment inom fysik eller kemi. Ändå är de något helt annat. Konstverk är poetiska och ibland vackra att se på. Både konstnärer och forskare är kreativa och kommer på nya idéer.

Amender

Det här verket heter *Amender*. Alla Nina Canells verk har titlar på engelska och ofta är de ganska svåra att översätta. Ordet "amend" på engelska betyder "ändra".

I Kina upptäckte man för flera hundra år sedan att föremål av järn vrider sig mot jordens nordpol och sydpol. Det beror på att vårt jordklot är magnetiskt. En kompass är ett magnetiskt föremål som vrider sig mot polerna och pekar ut var norr och söder är.

Den spik som sitter närmast väggen i *Amender* är i kontakt med en magnet. Det gör att spiken i sig blir magnetiskt laddad och kan dra till sig ännu en spik. Kraften försvagas ju längre bort från "huvudmagneten" man kommer. Den sista spiken hänger nätt och jämt kvar. Om vi skulle försöka hänga på ytterligare en spik så skulle jordens dragningskraft vara starkare än den magnetiska kraften. Den extra spiken skulle falla till marken.

Tips! Om du vill veta mer om magnetism kan du titta på Magnetmysteriet på UR.se

Of Air

(3 800 ml luft från Dmitri Mendelejevs arbetsrum)

Dimitrij Mendelejev brukar sägas vara den som uppfann det periodiska systemet. Han sa själv att insikten om hur ämnena skulle ordnas kom till honom genom luften när han hade somnat vid sitt skrivbord. I det periodiska systemet är alla grundämnen ordnade efter hur de betar sig.

Om man arbetar med kemi är det periodiska systemet en väldigt viktig utgångspunkt. Varje grundämne har ett nummer och en kemisk beteckning. Metallen nickel har till exempel nummer 28 i det periodiska systemet och betecknas Ni. Nr 11 är metallen Natrium, som har beteckningen Na.

Använd det periodiska systemet på baksidan som kodnyckel för att klura ut orden nedan!

Exempel: nr 28 + nr 11 = Ni + Na = NINA

16 + 19 + 8
87 + 39 + 16
23 + 13 + 15 + 18

Svar: SKO, FRYS, VALPAR

Ode to Outer Ends

En av bollarna svävar i luften. Det verkar som magi, men har sin helt naturliga förklaring. Bollen är magnetisk och hålls uppe i luften tack vare att det finns ett likadant magnetfält i hyllan som stöter bollen ifrån sig.

Prova att låta två helt vanliga kylskåpsmagneter mötas, så får du se vad som händer och hur det känns!

Words Fallen

I den här behållaren finns ett moln. Det är luft som har reagerat med en liten mängd av ett ämne som heter kisel. Den schweiziske konstnären Jean Arp skrev en gång att man kan fånga ett moln om man trummar något på en fiol. Då sänker sig molnet ner mot marken, närmar sig den som trummar och vältrar sig av glädje.

Prova att trumma med fingrarna lite försiktigt mot golvet. Om du blundar så hör du regnet.

Brief Syllables

Gemensamt för piedestalerna i det här rummet är att de alla bär upp någon typ av avklippt kabel. Såna här kablar finns nedgrävda överallt i jorden. De gör det möjligt för oss att kommunicera med till exempel datorer. Vi kan tänka oss att kabelbitarna är som delar av samtal, där orden inte når fram till mottagaren. Som om någon hade klippt av en konversation på mitten.

Tänk dig att du lägger örat emot kablarna och hör samtal som har fastnat där inuti. De här meningarna har blivit avklippta. Kom på en början och ett slut på dem!

1. ... vita lamm, har du någon ... ?
2. ... sa han, och tittade ut genom fönstret där han såg en ...
3. ... kom Klara gående, för det var alldeles regnigt och bilen hade ...

MODERNA MUSEET

1 H																	2 He															
3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne															
11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar															
19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr															
37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe															
55 Cs	56 Ba											72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn						
87 Fr	88 Ra	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og																
																		57 La	58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu
																		89 Ac	90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr

Använd det periodiska systemet för att lösa uppgiften till verket *Of Air*

MODERNA MUSEET